

Zapisek iz vaške kronike

Smihel nad Mozirjem

Smihel je prijetna vasica nad Mozirjem. Stisnila se je ob pobočje, kot da bi se hotela zavaruovati pred sunki vetra, nevihte, ali pa gorja, ki ga znaajo povzročiti ljudje. V tem znanem partizanskem kraju bo v soboto in nedeljo veliko slavnosti. Tu se bodo zbrali mladinci mozirske občine, da bodo proslavili svoj praznik mladosti.

Tudi v Smihelu je tako kot po drugih vaseh. Vse življenje ob prostem času je vezano na šolo. In zato ni bilo naključje, da nas je pot zanesla prav tja. Ze pred šolo smo naleteli na mlade ljudi. Urejevali so prostor okoli spomenika in upravnica šole tovarišica Sulligojeva nam je pojasnila, da ga pripravljajo za nedeljo. Beseda je dala besedo in dve uri sta minili kot bi trenili. V tem času pa smo izvedeli približno to-le:

Prav tako prijeten kot danes je bil Smihel tudi pred dvajsetimi leti. Toda ljudje so se od današnjih precej razlikovali. Ne toliko po delu, načnu življenja in ameh, kot po mislih...

Tako je tudi v Smihelu prišlo neurje. Vojna jim ni prizanesla in velike so bile žrtve. Morda ne bi bilo toliko, če bi bili Smihelčani enakih misli. Pa niso bili. Nekaterim domačijam se je že na zunaj poznalo, da v njih ni prostora za svobodne misli. Pri Jesevniku, Rebršaku in Ramšaku pa so se že leta 1941 zbirali partizani in kmalu nato je bil ustanovljen odbor Osvobodilne fronte.

Zelo zgodaj se je začel upor in prav tako zgodaj so odpeljali prve žrtve. Junija 1942. leta so bili izdani.

Tisti dan je pri večerji Ramšak naročil ženi, naj pripravi obilnejši zajtrk: »Kosce sem naprosil. Kosili bomo,« je še pridal. Toda niso kosili... Okrog polnoči je zalajal pes in trenutek nato ga je strel za vedno umiril. Na vratih so se zaslišali

tere so umrle v Auschwitzu, otroci pa so se po vojni vrnili domov.

Tako nekako se je začelo, še zdaleč pa to ni bil konec. Prva večja skupina partizanov, ki so se za tri dni ustavili v Smihelu, so bili Slandrovci, kasneje Tomševičevci, borci štirinajste divizije in drugi.

—o—

Vojna vihra je minila in danes živi Smihel drugačno življenje, kot ga je živel pred leti. Šola, ki je bila med vojno požgana, je že lep čas prostor za vse mogoče prireditve in shode. V njej ni skoraj nikoli miru. Število otrok, ki hodijo v šolo, precej pada. Po besedah upraviteljice, tovarišice Sulligojeve pa to ni dokaz odliva prebivalstva, temveč čudne navade smihelskih gospodarjev, ki se po navadi poročajo po več naenkrat. Tako je potem tudi z otroci. So bila leta, ko se je rodil le en otrok v vsem Smihelu, pa tudi takta, ko se jih je rodilo po deset.

Zdaj imajo ceste, ki so jo začeli graditi že pred vojno. Napeljali so vodovod, zasvetila jim je električna luč, letos pa bo prvič pri njih zabrněl tudi telefon. Za to priliko pripravljajo veliko slovesnost, zakaj to bo zanje velik dan.

Zelo delavno je njihovo prostovno društvo z dramsko sekcijo, dobrim pevskim zborom itd. Ne samo, da skrbijo za zabavo, tudi izobražujejo se. Tečaj Rdečega križa v Smihelu je nadvse lepo uspel.

Za zdaj je velika želja vseh prebivalcev, da bi dobili kulturni dom, da bi v šoli ne bilo več tolkšnega trušča. Morda bi kulturni dom lahko združili z gostiščem, zakaj od turizma si v prihodnje mnogo obetajo.

Naj bo tako ali tako — Smihel je prijetna vasica, v njej so vedri ljudje, ki radi delajo in prispevajo k napredku svojega kraja — in prav je tako!

Srečanje pred šolo

Frankolovo praznuje svoj krajevni praznik

Frankolovo s svojo okolico, posebno z Lipo in vasmj v višjih legah, je bilo partizanom varno zatočišče, odkoder so izvrševali akcije. Ze od pomladj leta 1943. je nudilo Nemcem močan odpor.

Vsi napori Nemcev ter njihovih plačancev so bili brezuspešni, saj ugled do partizanov je naraščal in

skih enot že dobro seznanjena, ni posrečilo. V noči od 23. na 24. maja 1944 so partizani razbili nemško postojanko, pobrali strelivo ter ukazali nemškim učiteljem naj takoj zapustijo Slovenijo. Drugi dan so te odšle, na njihova mesta so prišli slovenski učitelji, kar je

bilo v veselje vsemu prebivalstvu, zlasti pa mladini.

V spomin na ta dogodek, si je prebivalstvo Frankolovega izbralo prav 24. maj za svoj krajevni praznik.

Da bi zapečatili svoja krvava dejanja, so Nemci že na pragu svobode vzeli v tem malem kraju, ki pa je znan po svojih udeležbah v narodnosvobodilnem gibanju 100 življenj, katerih žrtev pa je pri prebivalstvu ljubezen do domovine še podkrepila.

T. B.

Moj kraj DANES

Te dni so na celjskih šolah že pričeli drugi del pionirskega tekmovanja »Moj kraj včeraj, danes in jutri«. Prvi del so slovesno zaključili in uspehi so že tu. Pionirji so navezovali stike s pionirji svoje občine in okraja, spoprijateljili pa so se celo z vrstniki z drugih republik. V tem času so se začeli za tekmovanje zanimati tudi šolski odbori, dejavnost pa so poživali še pionirski starejšinski sveti. Odredi so pošiljali odboru za izvedbo iger vsak mesec programe in poročila in tako bo tudi v prihodnje.

Drugi del tekmovanja že zajema proslavljanje dneva mladosti. Tako so pionirji II. osnovne šole pripravili taborni ogenj s kulturnim sporedom, zažgali so starko zimo itd. Prvenstvu v ribarjenju v okrajnem merilu se bo pridružilo še republiko; od 25. maja do 10. junija pa bo v Celju občinska razstava likovnih del pionirjev, tehničnih izdelkov in fotografij, s čimer pa številnih prireditev ob drugem delu tekmovanja še ne bodo končali.

Namen pionirskega tekmovanja je tudi ta, da bi pionirji čimbolj koristno preživeli počitnice. Za to bosta v Celju poskrbeli občinska zveza prijateljev mladine, ki bo pripravila dnevna letovanja pri Petričku, pa tudi druge organizacije.

Tretji del akcije se bo začel ob začetku šolskega leta, zaključili pa ga bodo 22. decembra v počastitev dneva Jugoslovanske ljudske armade.

Življene dejavnosti pionirskih organizacij, šolskih svetov in drugih, ki so se bavili z organizacijo in izvedbo iger, dokazuje, da so igre dosegle svoj namen. Odpravljena pa je tudi lanska pomanjkljivost — premaibna množičnost. Letos so se v tekmovanje vključili vsi pionirski odredi in vsak pionir se trudi, da bi njegov odred zasedel dobro mesto.

-ica

Teden mladosti v Slovenskih Konjicah

Od 25. maja do 4. junija bo v Slov. Konjicah prvi občinski festival telesne kulture. To bo brez dvoma ena največjih prireditev v letošnjem letu, ki jo pripravlja konjiški TVD »Partizan« skupaj s svetom za telesno kulturo pri občinskem ljudskem odboru. To bo istočasno tudi prvi širši prikaz dejavnosti tega področja, kar bo v veliki meri preseglo okvir nekdanjih nastopov, akademij in posameznih tekmovanj.

Celoteden program bo zaključen v nedeljo, dne 4. junija. Prireditelji pričakujejo, da bo v slavnostni povorki, ki bo šla od gasilskega doma skozi mesto do stadiona tudi 1.500 učencev osnovnih šol. Povorki bo sledil množični nastop na stadionu, kjer bodo na programu telovadne in druge športne discipline. Po sedanjih prijavah bo sodelovala tudi okrajna telovadna vrsta, prav tako pa je obljubil sodelovanje tudi lahkotletski klub »Kladivar« iz Celja.

Ženi ne zmanjka dela

Kmečka žena ima de'a in skrbi čez glavo. Mimogrede smo ušli Janžekovo mamo iz Sečovega, ki krepko pomaga možu, enemu izmed najboljših rogaških zadružnikov, kmetovati in gospodinjiti. »Zda! sem se že navadila,« je smeje povzela, »toda v začetku mi je bilo težko. Pri nas ob Muri je svet raven, tu pa gledam samo od hriba do hriba. Seveda, brez zadruge res ne znamo več gospodinjiti. Pomagam? Hm, kuhinja, družina, pujski in vrt: to je v glavnem moja skrb. Verjemite, de'a mi ne zmanjka!« Skoraj hudo je! Otroke ima, ki obiskujejo šolo v Rogoški Slatini. Naoge je potrebno pregledati. Oče ima druge opravke, Obleko je potrebno pošiti, pujske nakrmi-

ti. Pa še v hlev pogledati, kako je z mlekom. In vrt! Kako lep vrt ima! Tulipani so ji zgodaj cveteli in hitro je nabrala šopek. Hiša mora biti čedna. V kmečki izbi se šopek v vazici prav lepo poda.

»Samo da je zdravjet! je veselo de'ala. »De'ali bomo že. Dokler bomo lahko de'ali, bomo imeli tudi dovolj kruha.« Pa ne samo zase, tudi za druge ga bodo pridelali nekaj. Janžekova iz Sečovega dobro vešta, da brez sode'ovanja z zadrujo ne pojde več. Lepi praški v hlevu in zalita goveda v staji ter vrste bogato obložena črna ribeza so nagrada za pametno vložen trud.

s

Soteški

VEDNO POŠTENI RAČUNI

Pomladni sprehod onkraj Rogoške Slatine je bil prijeten. Po vijugasti poti med zelenjem smo prišli v Zgornje Sečovo, kjer se med krpicami bukova, ki se je usidralo ob vlažnejših jamah, vrstijo po čedni planoti prečni slogi njiv. Tu je doma tudi eden najboljših zadružnikov, kot so nam povedali v kmetijski zadruzi, France Janžek, ki že vrsto let kmetuje samo v sodelovanju z zadrujo. Prijazna ženica, ki je doma nekje blizu Mure, nam je povedala, da je mož na njivi, kjer reže brazde za razmejitve in odtok. Pravkar je odložil kovinski merski trak in prijel za rog'je, ko se je presenečeno ozrl na obiskovalce.

»Pozdravljeni! Gre pridno od rok? Samo malo vas bomo zmotili pri delu, če ne boste hudi. Slišali smo,

da dobro kmetujete, pa bi radi, da bi nam kaj povedali o vašem kmetovanju.«

Ma'lo je skoraj zardel in se nasmehnil izpod klobuka. »Hm, take sile pa spet ni! De'ali pa moramo, če hočemo kaj imeti! Veste, pa ne samo z rokami, tudi z računi! Seve-

da, sem nekaj njiv spremenil v sadovnjake, ker je tu zemlja za to prikladna. Zda! imam mlad sadosnosnik, poudaril sem tudi ribez; res vlagati moram, toda kmalu se bo začelo vračati! Nekateri se zadolžitve pri zadruzi poštemo bojijo, jaz se ne! Vsa leta sem de'ala na kredit, sklepal pogodbe, se vključil v kooperacijo, pa so bili računi vselej čisti. Oba, zadruga in jaz, sva prišla na račun. Samo letos sem vzel že čez 15.000 kg umetnega gnoja. Brez gnojenja pa res ne gre!« Ponosno se je ozrl po ravnini. Velika njiva črnega ribeza z 2700 sadikami je njegov ponos. Letos kaže, da bo lepo. Sadje cvete. Nasmehnil se je toplo, kot bi božal vse to. »Veste, brez zadruge bi res ne znal gospodariti. Tukaj je sadje doma, vidite, koliko drevja; pa še več bi ga moralo biti. Samo sadjarji smo še slabi.« Prav ima! Kmet mora biti tudi strokovnjak. Zadruga, ki se vedno bolj krepi, nudi kmetovalcu strokovne nasvete. Toda kmetje, kot je tovariš Janžek, se radi izpopolnjujejo, radi se učijo in spoznavajo, kakšna je zemlja, kako je potrebno gnojiti, kakšno govedo je najboljšo. »Da, živino tudi imam: 12 glav. Z